

Posudek diplomové práce

Kateřina Novotná : Nederlands-Tsjechisch parallel corpus in taalonderzoek en vertaalpraktijk

(Využití nizozemsko-českého paralelního korpusu v jazykovém výzkumu a překladatelské praxi)

Kateřina Novotná studovala obory nizozemský jazyk a literatura a němčina – překladatelství, tlumočnictví. K volbě tématu diplomové práce ji inspirovalo celkové zaměření studia a následný záměr uplatnění v praxi. Práce na tématu vyžadovala, aby se diplomantka dobře seznámila se systémem práce s jazykovými korpusy a takto získané znalosti pak využila pro svůj výzkum. Diplomová práce ukazuje, že diplomantka prostudovala odbornou literaturu týkající se zvoleného předmětu a znalosti dobře použila pro zpracování tématu. Ve své práci se pak soustředila na využití a přínosy práce s korpusem v rámci překladatelské praxe. Možnosti využití jsou ilustrovány na kvantitativní analýze ekvivalentů při překladu nizozemského přičestí přítomného do češtiny.

Diplomová práce je svou strukturou rozdělená na dvě části. V první, teoreticky zaměřené části, se Kateřina Novotná zabývá obecně systematikou a vývojem jazykových korpusů a zvláště se pak zaměřuje na paralelní korpusy v rámci českého projektu InterCorp. Další samostatná kapitola teoretické části charakterizuje nizozemské přičestí přítomné, jeho možnosti použití v nizozemštině a variantách překladu do češtiny.

Praktická část práce nabízí možnosti překladových ekvivalentů nizozemského přičestí přítomného do češtiny. Pro svou analýzu si diplomantka vytvořila subkorpus tvořený 8 nizozemsky psanými literárními díly a v rámci tohoto korpusu srovnávala překladové ekvivalenty u různých překladatelů. Výsledkem této analýzy je kvantitativní popis a souhrn možných překladových ekvivalentů v rámci větných kategorií u jednotlivých překladatelů. Tento souhrn však postrádá kvalitativní analýzu na principu kontextů, ve kterých se zkoumaná přičestí vyskytují a to i s ohledem na časové rozmezí, ve kterém byla díla a jejich překlady publikovány. Bylo by jistě zajímavé a přínosné zhodnotit překladové ekvivalenty a jejich vývoj v rozsahu téměř 50 let, ve kterých byla originální díla vydána a následně přeložena a posoudit vývoj v obou analyzovaných jazycích.

Cílem diplomové práce byla kvantitativní a kvalitativní analýza překladových ekvivalentů. Kvantitativní analýza textů a ekvivalentů je bezvýhradně dobře zpracována a uvádí velké množství překladových možností. V tomto ohledu bude práce přínosná i pro budoucí překladatele z nizozemského jazyka. Omezující je nepřítomnost kontextu, ve kterém se překladové varianty nacházejí, takže i tabulky vyčísľující a kvantifikující překladové ekvivalenty jsou méně přínosné pro praktické využití překladatelem. Práce se bohužel nezabývá kvalitativním srovnáním funkcí překladových ekvivalentů. Tato analýza by pravděpodobně znamenala nadměrné rozšíření tématu a nebylo by možné ji systematicky zpracovat v rámci jedné diplomové práce. Pro překladatele by ale taková analýza byla přínosnější než pouhé statistické konstatování kvantitativních poměrů.

K diplomové práci bych měla následující připomínky a dotazy:

1. v teoretické části pojednávající o projektu InterCorp vychází diplomantka z poněkud zastaralých údajů o množství slov v projektu
2. také údaje o zpracovaných materiálech v rámci projektu nejsou zcela odpovídající, vedle literárních textů (které tvoří většinu) jsou zpracovány i materiály a odborné dokumenty např. EU
3. v textu pojednávajícím o možnostech využití paralelních korpusů chybí jedna z nejdůležitějších možností praktického využití
4. analýza sloves s komplementem (str.74,75) by vyžadovala věnovat větší pozornost valenci v češtině a nizozemštině a takto vysvětlit rozdílnost překladových variant

5. na str. 75 užití pojmu *idiom* pro spojení *zpětně vzato*?
6. význam kvantifikace překladových variant u jednotlivých překladatelů (str.80)? Možnost využití v praxi? Chybí zmínka a analýza důvodů pro překladové varianty, např. stylistická charakteristika atd.
7. diplomantka vychází z tvrzení o archaičnosti přičestí přítomného v obou jazycích. Otázka je, zda míra archaičnosti je v obou jazycích stejná.
8. při sestavování subkorpusu analyzovaných děl chybí kritérium pro výběr a to jak originálního díla tak překladatele

Přes uvedené výhrady a připomínky odpovídá diplomová práce Kateřiny Novotné požadavkům kladeným na závěrečnou práci v rámci magisterského studia. Práce je po formální stránce dobře strukturovaná, jasně vytyčuje cíle své analýzy a v závěru formuluje výsledky kvantitativního rozboru.

Práce je psaná nizozemsky s anglickým a českým resumé. Jazykové stránce je věnována velká pozornost.

Na diplomové práci je také třeba ocenit, že se zabývá tématem, které zatím v odborné literatuře není často zpracováváno takže bylo třeba vytvořit vlastní metodický přístup. V tomto smyslu pracovala diplomantka samostatně s jasnou představou cíle.

Práci doporučuji k obhajobě a pokud diplomantka podá uspokojivé vysvětlení k připomínkám, navrhuji hodnocení *velmi dobře*.

Praha, 9.1.2012

PhDr. Zdenka Hrnčířová